

Prof. univ. dr. Anastasiu Crișu

Facultatea de Drept, Universitatea din București
(coordonator)

Cristian Bălan

Judecător la Judecătoria Buftea

Cătălin-Ionuț Oncescu

Avocat în Baroul București

Drept procesual penal. Partea specială

Caiet de seminar

Cuprins

Tema 1	1
Urmărirea penală	1
Dispoziții generale	1
Sesizarea organelor de urmărire penală	1
 Tema 2	 25
Urmărirea penală	25
Efectuarea urmăririi penale	25
 Tema 3	 43
Urmărirea penală	43
Terminarea urmăririi penale	43
Rezolvarea cauzei de către procuror	43
 Tema 4	 61
Urmărirea penală	61
Reluarea urmăririi penale	61
Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală	61
 Tema 5	 95
Camera preliminară	95
 Tema 6	 112
Judecata în primă instanță	112

Tema 7	134
Judecata în cazul recunoașterii învinuirii	134
Tema 8	145
Căile ordinare de atac	145
Apelul	145
Contestația	145
Tema 9	164
Căile extraordinare de atac	164
Contestația în anulare	164
Recursul în casație	164
Tema 10	185
Căile extraordinare de atac	185
Revizuirea	185
Redeschiderea procesului penal	185
Dispoziții privind asigurarea unei practici unitare	185
Tema 11	229
Proceduri speciale	229
Acordul de recunoaștere a vinovăției	229
Procedura în cauzele cu infractori minori	229
Tema 12	260
Punerea în executare a hotărârilor penale	260

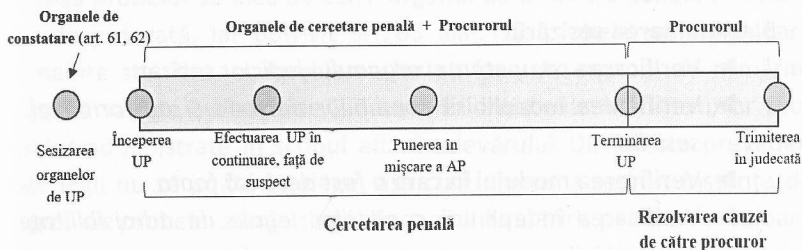
TEMA 1

URMĂRIREA PENALĂ

DISPOZIȚII GENERALE

SESIZAREA ORGANELOR DE URMĂRIRE PENALĂ

I. FIȘA SEMINARULUI



1. Dispoziții generale privind urmărirea penală:

- ▶ *Obiectul* urmăririi penale.
- ▶ *Trăsăturile* urmăririi penale.
- ▶ *Organele* de urmărire penală.
- ▶ *Actele* organelor de urmărire penală.

2. Supravegherea exercitată de procuror în activitatea de urmărire penală:

- ▶ *Modalitățile* prin care se exercită supravegherea.
- ▶ *Mijloace procesuale* pentru realizarea supravegherii.

3. Sesizarea organelor de urmărire penală:

- ▶ *Modurile de sesizare* → dispoziții generale.
- ▶ *Plângerea* → titulari; condiții de fond și de formă; efecte.
- ▶ *Denunțul* → titulari; condiții de fond și de formă; efecte.
- ▶ *Sesizarea din oficiu*.

1. Sesiizarea organelor de urmărire penală

- ▶ *Actele întocmite de organele de constatare.*
- ▶ *Plângerea prealabilă* → titulari; termen; condiții de fond și de formă; efecte.

4. Constatarea infracțiunilor flagrante:

- ▶ *Definirea infracțiunii flagrante.*
- ▶ *Obligațiile organelor de ordine publică și siguranță națională.*
- ▶ *Dreptul de a-l prinde pe făptuitor.*
- ▶ *Efectuarea perchezițiilor corporale sau ale vehiculelor.*

5. Examinarea sesizării:

- ▶ *Verificarea competenței organului judiciar sesizat.*
- ▶ *Verificarea îndeplinirii condițiilor de fond și de formă ale sesizării.*
- ▶ *Verificarea modului în care a fost descrisă fapta.*
- ▶ *Verificarea îndeplinirii condițiilor legale de admisibilitate ale sesizării.*
- ▶ *Verificarea existenței unui caz prevăzut la art. 16 alin. (1) CPP.*

II. PRACTICĂ JUDICIARĂ

1. Probele strânse în faza de urmărire penală care pot servi ca temei al condamnării. Aprecierea probelor

*Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală,
decizia nr. 1975 din 23 martie 2005^[1]*

În mod eronat instanța de apel, întemeindu-se pe dispozițiile art. 200 CPP (1968), a reținut că probele administrate în cursul urmă-

^[1] L. MERA, L. ROG, L. SAVONEA, R. BUDĂI, *Codul de procedură penală adnotat*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 661.

rii penale nu pot servi ca temei de condamnare, ci doar ca temei de sesizare a instanțelor.

Textul invocat de instanța de apel este plasat în Codul de procedură penală în cuprinsul Titlului I – „Urmărirea penală” și reglementează, așa cum rezultă și din denumirea marginală, „obiectul urmăririi penale”. Probele și mijloacele de probă sunt reglementate prin dispozițiile cuprinse în Titlul III din Codul de procedură penală (1968). În conformitate cu dispozițiile art. 65 alin. (1) din acest titlu, administrarea probelor se face de către organul de urmărire penală și instanța de judecată, iar potrivit art. 63 alin. (2), probele nu au valoare dinainte stabilită, ci aprecierea lor se face de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată în urma examinării tuturor probelor administrate în scopul aflării adevărului. Din aceste prevederi ale legii nu se poate înțelege, așa cum eronat a reținut instanța de apel, că probele administrate în cursul urmăririi penale au valoare doveditoare numai în cursul acestei faze a procesului penal și numai în vederea sesizării instanței de judecată. Principiul liberei aprecieri a probelor, enunțat în art. 63 alin. (2) CPP (1968), lasă instanței de judecată libertatea să aprecieze concludența tuturor probelor, indiferent de faza procesuală în care au fost administrate, iar principiul aflării adevărului, consacrat prin art. 3 din același cod, impune instanței de judecată să dea valoare acelor probe care, coroborate cu alte probe legal administrate, exprimă adevărul.

✍ *Concluzia instanței supreme rămâne de actualitate și în noua reglementare, cu precizarea că probele se administrează de către organul de urmărire penală și instanța de judecată, potrivit art. 100 alin. (1) și (2) CPP, iar potrivit art. 103 alin. (1) din același cod, probele nu au o valoare dinainte stabilită prin lege și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză.*

1. Sesizarea organelor de urmărire penală

2. Obiectul urmăririi penale. Obligația organului de urmărire penală de a strânge probe suficiente pentru stabilirea situației de fapt și constatarea dacă este necesară trimiterea în judecată

*Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală,
decizia nr. 3825 din 15 iunie 2006^[1]*

Potrivit art. 200 CPP (1968), urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea făptuitorilor și la stabilirea răspunderii acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată.

Așadar, realizarea acestor obiective reprezintă obligații ale organului de urmărire penală, căruia îi revine sarcina de a stabili, prin strângerea tuturor probelor necesare, dacă s-a săvârșit o infracțiune, care este această infracțiune, cine sunt autorii ei, pentru ca, pe baza acestor probe, să se constate dacă sunt sau nu temeiuri de trimitere în judecată.

Or, așa cum se susține prin recursul parchetului, într-adevăr, organul de urmărire penală nu și-a îndeplinit obligațiile mai sus menționate prevăzute de lege.

Din probațiunea strânsă în cursul urmăririi penale nu rezultă decât faptul că, la data de 28 ianuarie 2004, cu ocazia unei nunți, s-a creat o învălmășeală între două grupuri de persoane și că, în această învălmășeală, C.T. a fost lovit în cap cu un corp contondent, tăietor-despicător, care i-a produs leziunile descrise în raportul de necropsie, și că, în momentul în care victima a căzut la pământ, a fost călcată în picioare de ceilalți participanți la eveniment. [...]

^[1] www.scj.ro.

Cu ocazia reluării și completării urmăririi penale, vor fi valorificate toate datele și elementele rezultate din cercetarea judecătorească efectuată de instanța de fond, iar apoi, pe baza probelor obținute, se va putea verifica dacă, în realitate, nu suntem în prezența infracțiunii de încăierare, așa cum se poate deduce din considerentele sentinței și din motivele de recurs formulate de parchet.

Hotărârea instanței supreme rămâne de actualitate și în noua reglementare, cu privire la obligațiile organelor de urmărire penală, ce decurg din dispozițiile art. 285 CPP. În speță, organele de urmărire penală nu au respectat obligațiile impuse prin art. 200 CPP 1968 (actualul art. 285 CPP), în sensul că nu au fost strânse toate probele necesare stabilirii situației de fapt, pentru a se putea evalua întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii de încăierare, în raport de care se dispusesse trimiterea în judecată.

3. Plângerea. Consecințele indicării greșite a încadrării juridice

*Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală,
decizia nr. 137 din 10 ianuarie 2005^[1]*

Instanța de fond a verificat rezoluția de neîncepere a urmăririi penale (în prezent, ordonanța de clasare) pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul cauzei, constatându-se că nu sunt temeiuri de admitere a acesteia.

Sub un prim aspect, constând în aceea că organele de cercetare penală și ulterior procurorul nu s-au pronunțat cu privire la toate infracțiunile inserate în plângere, urmează a se avea în vedere dispo-

^[1] www.scj.ro.

1. Sesizarea organelor de urmărire penală

zițiile art. 222 alin. (2) CPP (1968), potrivit cu care plângerea trebuie să cuprindă: numele, prenumele, calitatea și domiciliul petiționarului, descrierea faptei care formează obiectul plângerii, indicarea făptuitorului, dacă este cunoscut, și a mijloacelor de probă.

Din lecturarea textului de lege nu rezultă că plângerea trebuie să cuprindă și indicarea încadrării juridice a faptei. Ca atare, indicarea greșită a temeiului de drept de către cel care face sesizarea nu poate determina alte efecte procesuale decât cele care urmează a se aplica în raport de datele concrete ale cauzei.

✍ Soluția instanței supreme rămâne de actualitate și în raport de dispozițiile art. 289 alin. (2) CPP, potrivit cărora plângerea trebuie să cuprindă „[...] descrierea faptei care formează obiectul plângerii, precum și indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute”. Astfel, încadrarea juridică nu constituie un element obligatoriu al plângerii, lipsa acesteia nu poate determina restituirea pe cale administrativă a sesizării [art. 294 alin. (2) CPP], cu indicarea elementelor care lipsesc, ori clasarea [art. 315 alin. (1) lit. a) CPP].

4. Diferențierea între denunț și plângere

*Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală,
decizia nr. 5532 din 26 septembrie 2006^[1]*

Plângerea sau denunțul reprezintă moduri generale de sesizare a organelor de urmărire penală reglementate diferit, prin art. 222 și, respectiv, art. 223 CPP (1968).

^[1] www.scj.ro.